

ग्रामीण कृषि मौसम सेवा
अखिल भारतीय समन्वयित कृषि हवामानशास्त्र संशोधन प्रकल्प
वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी - ४३१ ४०२
ईमेल - amfuparbhani@gmail.com

बीड जिल्हा कृषि हवामान सल्ला पत्रक क्रमांक - १०२/२०२४ - २०२५

शुक्रवार, दिनांक - २१.०३.२०२५

मागील आठवड्यातील हवामानस्थिती (दिनांक १५ ते २१ मार्च २०२५)							हवामान घटक	हवामान अंदाज (दिनांक २२ ते २६ मार्च २०२५ साठी हवामान अंदाज)				
१५/०३	१६/०३	१७/०३	१८/०३	१९/०३	२०/०३	२१/०३	दिनांक	२२/०३	२३/०३	२४/०३	२५/०३	२६/०३
							पाऊस (मिमी)	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०
							कमाल तापमान (अं.से)	३८.०	३९.०	३९.०	४०.०	४०.०
							किमान तापमान (अं.से)	२४.०	२३.०	२३.०	२३.०	२३.०
							स. ढग स्थिती (आकाश)	अंशतः ढगाळ	स्वच्छ	स्वच्छ	स्वच्छ	स्वच्छ
							सकाळची सापेक्ष आर्द्रता (%)	३५	३८	३९	३९	३५
							दुपारची सापेक्ष आर्द्रता (%)	२१	१८	१७	१९	१७
							वाऱ्याचा वेग (किमी/तास)	१०	६	२	०	४
							स. वाऱ्याची दिशा	उत्तर-वायव्य	उत्तर	पूर्व-आग्नेय	पूर्व	पश्चिम-वायव्य
							दु.					

हवामान सारांश / चेतावनी :

प्रादेशिक हवामान केंद्र, मुंबई येथून प्राप्त झालेल्या अंदाजानुसार पुढील दोन दिवसात मराठवाड्याच्या दक्षिण भागातील जिल्ह्यात तुरळक ठिकाणी हलक्या स्वरूपाच्या पावसाची शक्यता आहे. बीड जिल्ह्यात पुढील २४ तासात कमाल तापमानात फारशी तफावत जाणवत नाही व त्यानंतर हळूहळू २ ते ३ अं.से. ने वाढ होण्याची शक्यता आहे. किमान तापमानात हळूहळू २ ते ३ अं.से. ने वाढ होण्याची शक्यता आहे.

सामान्य सल्ला :

विस्तारीत अंदाजानुसार (ईआरएफएस) मराठवाड्यात दिनांक २१ ते २७ मार्च २०२५ दरम्यान पाऊस सरासरीएवढा ते सरासरीपेक्षा जास्त, कमाल तापमान सरासरीएवढे ते सरासरीपेक्षा किंचित कमी व किमान तापमान सरासरीएवढे ते सरासरीपेक्षा कमी व दिनांक २८ मार्च ते ०३ एप्रिल २०२५ दरम्यान पाऊस सरासरीपेक्षा कमी, कमाल तापमान सरासरीएवढे ते सरासरीपेक्षा किंचित कमी व किमान तापमान सरासरीएवढे ते सरासरीपेक्षा कमी राहण्याची शक्यता आहे.

सॅक, इसरो अहमदाबाद यांच्या उपग्रहाच्या बाष्पोत्सर्जनाच्या जिल्हानिहाय व तालूकानिहाय छायाचित्रानुसार मराठवाड्यात बाष्पोत्सर्जनाचा वेगवाढलेला आहे.

संदेश : पुढील दोन दिवस तुरळक ठिकाणी वादळी वाऱ्यासह हलक्या स्वरूपाच्या पावसाची शक्यता लक्षात घेता, काढणी व मळणी केलेल्या मालाची सुरक्षित ठिकाणी साठवणूक करावी. कापूस पिकाच्या पन्हाट्या काढून त्याची योग्य विल्हेवाट लावावी जेणेकरून गुलाबी बोंड अळीच्या जीवनक्रमात घट पडेल.

पिकांचे नाव	अवस्था	कृषी हवामान सल्ला
ऊस	वाढीची	ऊस पिकास आवश्यकतेनुसार पाणी द्यावे. ऊस पिकात खुरपणी करून तण नियंत्रण करावे. ऊस पिकावर खोड किडीचा प्रादुर्भाव दिसून आल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी क्लोरपायरीफॉस २० % २५ मिली किंवा क्लोरट्रानोलोप्रोल १८.५ % ४ मिली प्रति १० लीटर पाण्यात मिसळून पावसाची उधाड बघून फवारणी करावी. ऊस पिकावर पांढऱ्या माशीचा प्रादुर्भाव दिसून येत आहे, याच्या व्यवस्थापनासाठी डायमिथोएट ३० % ३६ मिली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उधाड बघून फवारणी करावी.
हळद	काढणी	हळद पिकाची पाने पिवळी पडून जमिनीवर लोळतात तेव्हा हळदीची काढणी करावी. कंद काढणीपूर्वी संपूर्ण पाने जमिनीलगत कापून घ्यावी. पुढील दोन दिवस तुरळक ठिकाणी हलक्या पावसाचा अंदाज लक्षात घेता, काढणीस तयार असलेल्या हळद पिकाची काढणी करून सुरक्षित ठिकाणी साठवणूक करावी
करडई	काढणी	पुढील दोन दिवस तुरळक ठिकाणी हलक्या पावसाचा अंदाज लक्षात घेता, काढणीस तयार असलेल्या करडई पिकाची काढणी व मळणी करून सुरक्षित ठिकाणी साठवणूक करावी.
उन्हाळी तीळ	वाढीची	उन्हाळी तीळ पिकास मध्यम जमिनीत ८ ते १० दिवसांनी व भारी जमिनीत १२ ते १५ दिवसांच्या अंतराने सिंचन करावे. सिंचन हे शक्यतो तृषार सिंचन पध्दतीने करावे.
संत्रा/मोसंबी	फळवाढीची/ काढणी	पुढील दोन दिवस तुरळक ठिकाणी हलक्या पावसाचा अंदाज लक्षात घेता, काढणीस तयार असलेल्या मूग बहार संत्रा/मोसंबी फळांची काढणी करून सुरक्षित ठिकाणी साठवणूक करावी. संत्रा/मोसंबी बागेस आवश्यकतेनुसार सकाळी किंवा संध्याकाळी पाणी द्यावे. जमिनीतील ओलावा टिकून राहण्यासाठी व जमिनीचे तापमान संतुलित राहण्यासाठी फळझाडाच्या आळयात आच्छादन करावे. नविन लागवड केलेल्या संत्रा/मोसंबी रोपांचे उन्हापासून संरक्षण करण्यासाठी रोपांना सावली करावी.
डाळींब	वाढीची	डाळींब बागेत आवश्यकतेनुसार सकाळी किंवा संध्याकाळी पाणी द्यावे. जमिनीतील ओलावा टिकून राहण्यासाठी व जमिनीचे तापमान संतुलित राहण्यासाठी डाळींब फळझाडाच्या आळयात आच्छादन करावे. नविन लागवड केलेल्या डाळींब रोपांचे उन्हापासून संरक्षण करण्यासाठी रोपांना सावली करावी.
चिकू	वाढीची	काढणी न केलेल्या व काढणीस तयार असलेल्या चिकू फळांची काढणी करावी. चिकू बागेस आवश्यकतेनुसार पाणी द्यावे. जमिनीतील ओलावा टिकून राहण्यासाठी व जमिनीचे तापमान संतुलित राहण्यासाठी चिकू फळझाडाच्या आळयात आच्छादन करावे. नविन लागवड केलेल्या चिकू रोपांचे उन्हापासून संरक्षण करण्यासाठी रोपांना सावली करावी.
भाजीपाला	वाढीची / काढणी	पुढील दोन दिवस तुरळक ठिकाणी हलक्या पावसाचा अंदाज लक्षात घेता, काढणीस तयार असलेल्या भाजीपाला पिकांची काढणी करून सुरक्षित ठिकाणी साठवणूक करावी. उन्हाळी हंगामासाठी लागवड केलेल्या भाजीपाला पिकात अंतरमशागतीची कामे करून तण नियंत्रण करावे. उन्हाळी भाजीपाला पिकात आवश्यकतेनुसार पाणी व्यवस्थापन करावे. सध्याच्या उष्ण वातावरणामुळे मिरची पिकावरील फुल किडीच्या व्यवस्थापनासाठी अॅसिटामेप्रिड २० % एसपी २ ग्रॅम किंवा सायअॅट्रानिलीप्रोल १०.२६ ओडी १२ मिली किंवा इमामेक्टीन बेन्झोएट ५ % एसजी ४ ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उधाड बघून फवारणी करावी.
फुलशेती	वाढीची / काढणी	फुल पिकात खुरपणी करून फुल पिक तण विरहीत ठेवावेत व आवश्यकतेनुसार पाटाने पाणी द्यावे. पुढील दोन दिवस तुरळक ठिकाणी हलक्या पावसाचा अंदाज लक्षात घेता, काढणीस तयार असलेल्या फुलांची काढणी करून सुरक्षित ठिकाणी साठवणूक करावी.
तुती रेशीम उद्योग	---	किटक संगोपनगृहात तापमान २२ सें.ग्रे. ते २८ सें.ग्रे. ठेवणे आवश्यक असून मार्च, एप्रिल व मे महिन्यात बाहेरील तापमान ४०-४२ असेल १५ सें.ग्रे. ने कमी करावे लागते त्यासाठी कच्च्या शेडनेट गृहात कमालीची कसरत आणि कौशल्यवाचा वापर करून म्हणजे वर सिमेंट पत्रे हवेत लोखंडी पत्रे बदलणे गरजेचे आहे. हळूहळू कच्च्या शेडनेटचे पक्के आरसीसी बांधकाम करून संगोपनगृह करणे, खाली पक्का कोबा किंवा फरशी करणे त्यास चोही बाजूने ०.५ फुट खोल नाली करणे. लोखंडी पत्रे असतील तर वरच्या बाजूस कोलगाई पेंट करणे म्हणजे तापमान ५ सें.ग्रे. ने कमी होईल. पत्र्याच्यावर सिंक्रलर सेट बसवणे इत्यादी केले तर मार्च-एप्रिल महिन्यात संगोपन करणे शक्य होते. तरच रेशीम कीटक व्यवस्थित पाने खातील व निरोगी रित्या कोष करतील.
पशुधन व्यवस्थापन	---	जनावरांना सावलीत बांधावे आणि पिण्यासाठी थंड व स्वच्छ पाण्याचा पुरवठा करावा. पशुधनाकडून सकाळी ११ ते दुपारी ४ या दरम्यान काम करून घेऊ नये. उष्णतेपासून पशुधनाचे संरक्षण करण्यासाठी गोठ्याच्या छतावर गवताचे आच्छादन करावे. पशुधनाचे शेड पत्र्याचे किंवा सिमेंटचे असल्यास त्याला पांढरा रंग द्यावा. पशुधनास मुबलक प्रमाणा हिरवा चारा, प्रथिनेयुक्त, खनिजमिश्रण आणि मिठयुक्त खाद्य द्यावे. तितर उष्णतेच्या काळात पशुधनाच्या अंगावर पाणी शिंपडावे किंवा त्यांना पाणवठ्यावर न्यावे. पशुधनास सकाळी किंवा सायंकाळी चरावयास सोडावे.

सदर कृषी हवामान सल्ला पत्रिका वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषी विद्यापीठ, परभणी येथील ग्रामीण कृषी मौसम सेवा योजनेतील तज्ञ समितीच्या शिफारशीवरून तयार करून प्रसारित करण्यात आली.

मुख्य प्रकल्प समन्वयक
 ग्रामीण कृषी मौसम सेवा
 वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषी विद्यापीठ, परभणी

ग्रामीण कृषि मौसम सेवा
अखिल भारतीय समन्वयित कृषि हवामानशास्त्र संशोधन प्रकल्प
वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी - ४३१ ४०२
ईमेल - amfuparbhani@gmail.com

हिंगोली जिल्हा कृषि हवामान सल्ला पत्रक क्रमांक - १०२/२०२४ - २०२५

शुक्रवार, दिनांक - २१.०३.२०२५

मागील आठवड्यातील हवामानस्थिती (दिनांक १५ ते २१ मार्च २०२५)							हवामान घटक		हवामान अंदाज (दिनांक २२ ते २६ मार्च २०२५ साठी हवामान अंदाज)				
१५/०३	१६/०३	१७/०३	१८/०३	१९/०३	२०/०३	२१/०३	दिनांक		२२/०३	२३/०३	२४/०३	२५/०३	२६/०३
							पाऊस (मिमी)		५.०	०.०	०.०	०.०	०.०
							कमाल तापमान (अं.से)		३८.०	३८.०	३९.०	३९.०	४०.०
							किमान तापमान (अं.से)		२५.०	२४.०	२४.०	२४.०	२४.०
							स.	ढग स्थिती (आकाश)	ढगाळ	अंशतः ढगाळ	स्वच्छ	स्वच्छ	स्वच्छ
						दु.							
							सकाळची सापेक्ष आर्द्रता (%)		३५	४५	४३	३९	३०
							दुपारची सापेक्ष आर्द्रता (%)		२१	१९	१९	१८	१५
							वाऱ्याचा वेग (किमी /तास)		७	५	५	५	१
							स.	वाऱ्याची दिशा	उत्तर- वायव्य	उत्तर- ईशान्य	पूर्व- आग्नेय	दक्षिण- आग्नेय	ईशान्य
						दु.							

हवामान सारांश / चेतावनी :

प्रादेशिक हवामान केंद्र, मुंबई येथून प्राप्त झालेल्या अंदाजानुसार पुढील दोन दिवसात मराठवाड्याच्या दक्षिण भागातील जिल्ह्यात तूरळक ठिकाणी हलक्या स्वरूपाच्या पावसाची शक्यता आहे. हिंगोली जिल्ह्यात पुढील २४ तासात कमाल तापमानात फारशी तफावत जाणवत नाही व त्यानंतर हळूहळू २ ते ३ अं.से. ने वाढ होण्याची शक्यता आहे. किमान तापमानात हळूहळू २ ते ३ अं.से. ने वाढ होण्याची शक्यता आहे.

सामान्य सल्ला :

विस्तारीत अंदाजानुसार (ईआरएफएस) मराठवाड्यात दिनांक २१ ते २७ मार्च २०२५ दरम्यान पाऊस सरासरीएवढा ते सरासरीपेक्षा जास्त, कमाल तापमान सरासरीएवढे ते सरासरीपेक्षा किंचित कमी व किमान तापमान सरासरीएवढे ते सरासरीपेक्षा कमी व दिनांक २८ मार्च ते ०३ एप्रिल २०२५ दरम्यान पाऊस सरासरीपेक्षा कमी, कमाल तापमान सरासरीएवढे ते सरासरीपेक्षा किंचित कमी व किमान तापमान सरासरीएवढे ते सरासरीपेक्षा कमी राहण्याची शक्यता आहे.

सॅक, इसरो अहमदाबाद यांच्या उपग्रहाच्या बाष्पोत्सर्जनाच्या जिल्हानिहाय व तालुकानिहाय छायाचित्रानुसार मराठवाड्यात बाष्पोत्सर्जनाचा वेगवाढलेला आहे.

संदेश : पुढील दोन दिवस तूरळक ठिकाणी वादळी वाऱ्यासह हलक्या स्वरूपाच्या पावसाची शक्यता लक्षात घेता, काढणी व मळणी केलेल्या मालाची सुरक्षित ठिकाणी साठवणूक करावी. कापूस पिकाच्या पन्हाट्या काढून त्याची योग्य विल्हेवाट लावावी जेणेकरून गुलाबी बोंड अळीच्या जीवनक्रमात घट पडेल.

पिकांचे नाव	अवस्था	कृषी हवामान सल्ला
ऊस	वाढीची	ऊस पिकास आवश्यकतेनुसार पाणी द्यावे. ऊस पिकात खूरपणी करून तण नियंत्रण करावे. ऊस पिकावर खोड किडीचा प्रादुर्भाव दिसून आल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी क्लोरपायरीफॉस २० % २५ मिली किंवा क्लोरॅट्रानोलीप्रोल १८.५ % ४ मिली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. ऊस पिकावर पांढऱ्या माशीचा प्रादुर्भाव दिसून येत आहे, याच्या व्यवस्थापनासाठी डायमिथोएट ३० % ३६ मिली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी.
हळद	काढणी	हळद पिकाची पाने पिवळी पडून जमिनीवर लोळतात तेव्हा हळदीची काढणी करावी. कंद काढणीपूर्वी संपूर्ण पाने जमिनीलगत कापून घ्यावी. पुढील दोन दिवस तूरळक ठिकाणी हलक्या पावसाचा अंदाज लक्षात घेता, काढणीस तयार असलेल्या हळद पिकाची काढणी करून सुरक्षित ठिकाणी साठवणूक करावी
करडई	काढणी	पुढील दोन दिवस तूरळक ठिकाणी हलक्या पावसाचा अंदाज लक्षात घेता, काढणीस तयार असलेल्या करडई पिकाची काढणी व मळणी करून सुरक्षित ठिकाणी साठवणूक करावी.
उन्हाळी तीळ	वाढीची	उन्हाळी तीळ पिकास मध्यम जमिनीत ८ ते १० दिवसांनी व भारी जमिनीत १२ ते १५ दिवसांच्या अंतराने सिंचन करावे. सिंचन हे शक्यतो तुषार सिंचन पध्दतीने करावे.
संत्रा/मोसंबी	फळवाढीची/काढणी	पुढील दोन दिवस तूरळक ठिकाणी हलक्या पावसाचा अंदाज लक्षात घेता, काढणीस तयार असलेल्या मूग बहार संत्रा/मोसंबी फळांची काढणी करून सुरक्षित ठिकाणी साठवणूक करावी. संत्रा/मोसंबी बागेस आवश्यकतेनुसार सकाळी किंवा संध्याकाळी पाणी द्यावे. जमिनीतील ओलावा टिकून राहण्यासाठी व जमिनीचे तापमान संतुलित राहण्यासाठी फळझाडाच्या आळयात आच्छादन करावे. नविन लागवड केलेल्या संत्रा/मोसंबी रोपांचे उन्हापासून संरक्षण करण्यासाठी रोपांना सावली करावी.
डाळींब	वाढीची	डाळींब बागेत आवश्यकतेनुसार सकाळी किंवा संध्याकाळी पाणी द्यावे. जमिनीतील ओलावा टिकून राहण्यासाठी व जमिनीचे तापमान संतुलित राहण्यासाठी डाळींब फळझाडाच्या आळयात आच्छादन करावे. नविन लागवड केलेल्या डाळींब रोपांचे उन्हापासून संरक्षण करण्यासाठी रोपांना सावली करावी.
चिकू	वाढीची	काढणी न केलेल्या व काढणीस तयार असलेल्या चिकू फळांची काढणी करावी. चिकू बागेस आवश्यकतेनुसार पाणी द्यावे. जमिनीतील ओलावा टिकून राहण्यासाठी व जमिनीचे तापमान संतुलित राहण्यासाठी चिकू फळझाडाच्या आळयात आच्छादन करावे. नविन लागवड केलेल्या चिकू रोपांचे उन्हापासून संरक्षण करण्यासाठी रोपांना सावली करावी.
भाजीपाला	वाढीची / काढणी	पुढील दोन दिवस तूरळक ठिकाणी हलक्या पावसाचा अंदाज लक्षात घेता, काढणीस तयार असलेल्या भाजीपाला पिकांची काढणी करून सुरक्षित ठिकाणी साठवणूक करावी. उन्हाळी हंगामासाठी लागवड केलेल्या भाजीपाला पिकात अंतरमशागतीची कामे करून तण नियंत्रण करावे. उन्हाळी भाजीपाला पिकात आवश्यकतेनुसार पाणी व्यवस्थापन करावे. सध्याच्या उष्ण वातावरणामुळे मिरची पिकावरील फुल किडीच्या व्यवस्थापनासाठी अॅसिटामेप्रिड २० % एसपी २ ग्रॅम किंवा सायअॅट्रानिलीप्रोल १०.२६ ओडी १२ मिली किंवा इमामेक्टीन बेन्झोएट ५ % एसजी ४ ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी.
फुलशेती	वाढीची / काढणी	फुल पिकात खूरपणी करून फुल पिक तण विरहीत ठेवावेत व आवश्यकतेनुसार पाटाने पाणी द्यावे. पुढील दोन दिवस तूरळक ठिकाणी हलक्या पावसाचा अंदाज लक्षात घेता, काढणीस तयार असलेल्या फुलांची काढणी करून सुरक्षित ठिकाणी साठवणूक करावी.
तृती रेशीम उद्योग	---	किटक संगोपनगृहात तापमान २२ सें.ग्रे. ते २८ सें.ग्रे. ठेवणे आवश्यक असून मार्च, एप्रिल व मे महिन्यात बाहेरील तापमान ४०-४२ असेल १५ सें.ग्रे. ने कमी करावे लागते त्यासाठी कच्च्या शेडनेट गृहात कमालीची कसरत आणि कौशल्याचा वापर करून म्हणजे वर सिमेंट पत्रे हवेत लोखंडी पत्रे बदलणे गरजेचे आहे. हळूहळू कच्च्या शेडनेटचे पक्के आरसीसी बांधकाम करून संगोपनगृह करणे, खाली पक्का कोबा किंवा फरशी करणे त्यास चौही बाजूने ०.५ फुट खोल नाली करणे. लोखंडी पत्रे असतील तर वरच्या बाजूस कोलगाई पॅट करणे म्हणजे तापमान ५ सें.ग्रे. ने कमी होईल. पत्र्याच्यावर स्प्रिंकलर सेट बसवणे ईत्यादी केले तर मार्च-एप्रिल महिन्यात संगोपन करणे शक्य होते. तरच रेशीम कीटक व्यवस्थित पाने खातील व निरोगी रित्या कोष करतील.
पशुधन व्यवस्थापन	---	जनावरांना सावलीत बांधावे आणि पिण्यासाठी थंड व स्वच्छ पाण्याचा पुरवठा करावा. पशुधनाकडून सकाळी ११ ते दुपारी ४ या दरम्यान काम करून घेऊ नये. उष्णतेपासून पशुधनाचे संरक्षण करण्यासाठी गोठ्याच्या छतावर गवताचे आच्छादन करावे. पशुधनाचे शेड पत्र्याचे किंवा सिमेंटचे असल्यास त्याला पांढरा रंग द्यावा. पशुधनास मुबलक प्रमाणा हिरवा चारा, प्रथिनेयुक्त, खनिजमिश्रण आणि मिठयुक्त खाद्य द्यावे. तित्त उष्णतेच्या काळात पशुधनाच्या अंगावर पाणी शिंपडावे किंवा त्यांना पाणवठ्यावर न्यावे. पशुधनास सकाळी किंवा सायंकाळी चरावयास सोडावे.

सदर कृषी हवामान सल्ला पत्रिका वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी येथील ग्रामीण कृषी मौसम सेवा योजनेतील तज्ञ समितीच्या शिफारशीवरून तयार करून प्रसारित करण्यात आली.

मुख्य प्रकल्प समन्वयक
ग्रामीण कृषी मौसम सेवा
वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी

ग्रामीण कृषि मौसम सेवा
अखिल भारतीय समन्वयित कृषि हवामानशास्त्र संशोधन प्रकल्प
वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी - ४३१ ४०२
ईमेल - amfuparbhani@gmail.com

जालना जिल्हा कृषि हवामान सल्ला पत्रक क्रमांक - १०२/२०२४ - २०२५

शुक्रवार, दिनांक - २१.०३.२०२५

मागील आठवड्यातील हवामानस्थिती (दिनांक १५ ते २१ मार्च २०२५)							हवामान घटक	हवामान अंदाज (दिनांक २२ ते २६ मार्च २०२५ साठी हवामान अंदाज)				
१५/०३	१६/०३	१७/०३	१८/०३	१९/०३	२०/०३	२१/०३	दिनांक	२२/०३	२३/०३	२४/०३	२५/०३	२६/०३
							पाऊस (मिमी)	२.०	०.०	०.०	०.०	०.०
							कमाल तापमान (अं.से)	३६.०	३७.०	३७.०	३८.०	३८.०
							किमान तापमान (अं.से)	२४.०	२४.०	२३.०	२३.०	२४.०
							स. ढग स्थिती (आकाश)	अंशतः ढगाळ	स्वच्छ	स्वच्छ	स्वच्छ	स्वच्छ
							सकाळची सापेक्ष आर्द्रता (%)	२९	३०	३१	३०	३२
							दुपारची सापेक्ष आर्द्रता (%)	२०	१८	१६	१६	१५
							वाऱ्याचा वेग (किमी /तास)	१०	८	५	५	६
							स. वाऱ्याची दिशा	उत्तर-वायव्य	उत्तर	ईशान्य	उत्तर-ईशान्य	उत्तर-वायव्य
							दु.					

हवामान सारांश / चेतावनी :

प्रादेशिक हवामान केंद्र, मुंबई येथून प्राप्त झालेल्या अंदाजानुसार पुढील दोन दिवसात मराठवाड्याच्या दक्षिण भागातील जिल्ह्यात तूरळक ठिकाणी हलक्या स्वरूपाच्या पावसाची शक्यता आहे. जालना जिल्ह्यात पुढील २४ तासात कमाल तापमानात फारशी तफावत जाणवत नाही व त्यानंतर हळूहळू २ ते ३ अं.से. ने वाढ होण्याची शक्यता आहे. किमान तापमानात हळूहळू २ ते ३ अं.से. ने वाढ होण्याची शक्यता आहे.

सामान्य सल्ला :

विस्तारीत अंदाजानुसार (ईआरएफएस) मराठवाड्यात दिनांक २१ ते २७ मार्च २०२५ दरम्यान पाऊस सरासरीएवढा ते सरासरीपेक्षा जास्त, कमाल तापमान सरासरीएवढे ते सरासरीपेक्षा किंचित कमी व किमान तापमान सरासरीएवढे ते सरासरीपेक्षा कमी व दिनांक २८ मार्च ते ०३ एप्रिल २०२५ दरम्यान पाऊस सरासरीपेक्षा कमी, कमाल तापमान सरासरीएवढे ते सरासरीपेक्षा किंचित कमी व किमान तापमान सरासरीएवढे ते सरासरीपेक्षा कमी राहण्याची शक्यता आहे.

सॅक, इसरो अहमदाबाद यांच्या उपग्रहाच्या बाष्पोत्सर्जनाच्या जिल्हानिहाय व तालुकानिहाय छायाचित्रानुसार मराठवाड्यात बाष्पोत्सर्जनाचा वेगवाढलेला आहे.

संदेश : पुढील दोन दिवस तूरळक ठिकाणी वादळी वाऱ्यासह हलक्या स्वरूपाच्या पावसाची शक्यता लक्षात घेता, काढणी व मळणी केलेल्या मालाची सुरक्षित ठिकाणी साठवणूक करावी. कापूस पिकाच्या पन्हाट्या काढून त्याची योग्य विल्हेवाट लावावी जेणेकरून गुलाबी बोंड अळीच्या जीवनक्रमात घट पडेल.

पिकांचे नाव	अवस्था	कृषी हवामान सल्ला
ऊस	वाढीची	ऊस पिकास आवश्यकतेनुसार पाणी द्यावे. ऊस पिकात खूरपणी करून तण नियंत्रण करावे. ऊस पिकावर खोड किडीचा प्रादुर्भाव दिसून आल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी क्लोरपायरीफॉस २० % २५ मिली किंवा क्लोरेंट्रानोलीप्रोल १८.५ % ४ मिली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. ऊस पिकावर पांढऱ्या माशीचा प्रादुर्भाव दिसून येत आहे, याच्या व्यवस्थापनासाठी डायमिथोएट ३० % ३६ मिली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी.
हळद	काढणी	हळद पिकाची पाने पिवळी पडून जमिनीवर लोळतात तेव्हा हळदीची काढणी करावी. कंद काढणीपूर्वी संपूर्ण पाने जमिनीलगत कापून घ्यावी. पुढील दोन दिवस तूरळक ठिकाणी हलक्या पावसाचा अंदाज लक्षात घेता, काढणीस तयार असलेल्या हळद पिकाची काढणी करून सुरक्षित ठिकाणी साठवणूक करावी
करडई	काढणी	पुढील दोन दिवस तूरळक ठिकाणी हलक्या पावसाचा अंदाज लक्षात घेता, काढणीस तयार असलेल्या करडई पिकाची काढणी व मळणी करून सुरक्षित ठिकाणी साठवणूक करावी.
उन्हाळी तीळ	वाढीची	उन्हाळी तीळ पिकास मध्यम जमिनीत ८ ते १० दिवसांनी व भारी जमिनीत १२ ते १५ दिवसांच्या अंतराने सिंचन करावे. सिंचन हे शक्यतो तूषार सिंचन पध्दतीने करावे.
संत्रा/मोसंबी	फळवाढीची/ काढणी	पुढील दोन दिवस तूरळक ठिकाणी हलक्या पावसाचा अंदाज लक्षात घेता, काढणीस तयार असलेल्या मूग बहार संत्रा/मोसंबी फळांची काढणी करून सुरक्षित ठिकाणी साठवणूक करावी. संत्रा/मोसंबी बागेस आवश्यकतेनुसार सकाळी किंवा संध्याकाळी पाणी द्यावे. जमिनीतील ओलावा टिकून राहण्यासाठी व जमिनीचे तापमान संतुलित राहण्यासाठी फळझाडाच्या आळयात आच्छादन करावे. नविन लागवड केलेल्या संत्रा/मोसंबी रोपांचे उन्हापासून संरक्षण करण्यासाठी रोपांना सावली करावी.
डाळींब	वाढीची	डाळींब बागेत आवश्यकतेनुसार सकाळी किंवा संध्याकाळी पाणी द्यावे. जमिनीतील ओलावा टिकून राहण्यासाठी व जमिनीचे तापमान संतुलित राहण्यासाठी डाळींब फळझाडाच्या आळयात आच्छादन करावे. नविन लागवड केलेल्या डाळींब रोपांचे उन्हापासून संरक्षण करण्यासाठी रोपांना सावली करावी.
चिक्कू	वाढीची	काढणी न केलेल्या व काढणीस तयार असलेल्या चिक्कू फळांची काढणी करावी. चिक्कू बागेस आवश्यकतेनुसार पाणी द्यावे. जमिनीतील ओलावा टिकून राहण्यासाठी व जमिनीचे तापमान संतुलित राहण्यासाठी चिक्कू फळझाडाच्या आळयात आच्छादन करावे. नविन लागवड केलेल्या चिक्कू रोपांचे उन्हापासून संरक्षण करण्यासाठी रोपांना सावली करावी.
भाजीपाला	वाढीची / काढणी	पुढील दोन दिवस तूरळक ठिकाणी हलक्या पावसाचा अंदाज लक्षात घेता, काढणीस तयार असलेल्या भाजीपाला पिकांची काढणी करून सुरक्षित ठिकाणी साठवणूक करावी. उन्हाळी हंगामासाठी लागवड केलेल्या भाजीपाला पिकात अंतरमशागतीची कामे करून तण नियंत्रण करावे. उन्हाळी भाजीपाला पिकात आवश्यकतेनुसार पाणी व्यवस्थापन करावे. संध्याच्या उष्ण वातावरणामुळे मिरची पिकावरील फुल किडीच्या व्यवस्थापनासाठी अॅसिटामेप्रिड २० % एसपी २ ग्रॅम किंवा सायअॅट्रानिलीप्रोल १०.२६ ओडी १२ मिली किंवा इमामेक्टीन बेन्झोएट ५ % एसजी ४ ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी.
फुलशेती	वाढीची / काढणी	फुल पिकात खूरपणी करून फुल पिक तण विरहीत ठेवावेत व आवश्यकतेनुसार पाटाने पाणी द्यावे. पुढील दोन दिवस तूरळक ठिकाणी हलक्या पावसाचा अंदाज लक्षात घेता, काढणीस तयार असलेल्या फुलांची काढणी करून सुरक्षित ठिकाणी साठवणूक करावी.
तुती रेशीम उद्योग	---	किटक संगोपनगृहात तापमान २२ सें.ग्रे. ते २८ सें.ग्रे. ठेवणे आवश्यक असून मार्च, एप्रिल व मे महिन्यात बाहेरील तापमान ४०-४२ असेल १५ सें.ग्रे. ने कमी करावे लागते त्यासाठी कच्च्या शेडनेट गृहात कमालीची कसरत आणि कौशल्याचा वापर करून म्हणजे वर सिमेंट पत्रे हवेत लोखंडी पत्रे बदलणे गरजेचे आहे. हळूहळू कच्च्या शेडनेटचे पक्के आरसीसी बांधकाम करून संगोपनगृह करणे, खाली पक्का कोबा किंवा फरशी करणे त्यास चोही बाजूने ०.५ फुट खोल नाली करणे. लोखंडी पत्रे असतील तर वरच्या बाजूस कोलगाई पेंट करणे म्हणजे तापमान ५ सें.ग्रे. ने कमी होईल. पत्र्याच्यावर स्प्रिंकलर सेट बसवणे इत्यादी केले तर मार्च-एप्रिल महिन्यात संगोपन करणे शक्य होते. तरच रेशीम कीटक व्यवस्थित पाने खातील व निरोगी रित्या कोष करतील.
पशुधन व्यवस्थापन	---	जनावरांना सावलीत बांधावे आणि पिण्यासाठी थंड व स्वच्छ पाण्याचा पुरवठा करावा. पशुधनाकडून सकाळी ११ ते दुपारी ४ या दरम्यान काम करून घेऊ नये. उष्णतेपासून पशुधनाचे संरक्षण करण्यासाठी गोठ्याच्या छतावर गवताचे आच्छादन करावे. पशुधनाचे शेड पत्र्याचे किंवा सिमेंटचे असल्यास त्याला पांढरा रंग द्यावा. पशुधनास मुबलक प्रमाणा हिरवा चारा, प्रथिनेयुक्त, खनिजमिश्रण आणि मिठयुक्त खाद्य द्यावे. तित्त उष्णतेच्या काळात पशुधनाच्या अंगावर पाणी शिंपडावे किंवा त्यांना पाणवट्यावर न्यावे. पशुधनास सकाळी किंवा सायंकाळी चरावयास सोडावे.

सदर कृषी हवामान सल्ला पत्रिका वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषी विद्यापीठ, परभणी येथील ग्रामीण कृषी मौसम सेवा योजनेतील तज्ञ समितीच्या शिफारशीवरून तयार करून प्रसारित करण्यात आली.

मुख्य प्रकल्प समन्वयक
ग्रामीण कृषी मौसम सेवा
वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषी विद्यापीठ, परभणी

ग्रामीण कृषि मौसम सेवा
अखिल भारतीय समन्वयित कृषि हवामानशास्त्र संशोधन प्रकल्प
वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी - ४३१ ४०२
ईमेल - amfuparbhani@gmail.com

लातूर जिल्हा कृषि हवामान सल्ला पत्रक क्रमांक - १०२/२०२४ - २०२५

शुक्रवार, दिनांक - २१.०३.२०२५

मागील आठवड्यातील हवामानस्थिती (दिनांक १५ ते २१ मार्च २०२५)							हवामान घटक	हवामान अंदाज (दिनांक २२ ते २६ मार्च २०२५ साठी हवामान अंदाज)				
१५/०३	१६/०३	१७/०३	१८/०३	१९/०३	२०/०३	२१/०३	दिनांक	२२/०३	२३/०३	२४/०३	२५/०३	२६/०३
							पाऊस (मिमी)	८.०	६.०	०.०	०.०	०.०
							कमाल तापमान (अं.से)	३८.०	३९.०	३९.०	४०.०	४०.०
							किमान तापमान (अं.से)	२२.०	२४.०	२३.०	२२.०	२२.०
							स. ढग स्थिती (आकाश)	अंशतः ढगाळ	ढगाळ	स्वच्छ	स्वच्छ	स्वच्छ
							सकाळची सापेक्ष आर्द्रता (%)	४५	५८	५४	५१	३६
							दुपारची सापेक्ष आर्द्रता (%)	२५	२१	२४	२४	२०
							वाऱ्याचा वेग (किमी/तास)	४	०	८	१०	६
							स. वाऱ्याची दिशा	उत्तर-वायव्य	पूर्व	दक्षिण	दक्षिण	दक्षिण-नैऋत्य
							दु.					

हवामान सारांश / चेतावनी :

प्रादेशिक हवामान केंद्र, मुंबई येथून प्राप्त झालेल्या अंदाजानुसार दिनांक २१ व २२ मार्च रोजी लातूर जिल्ह्यात तूरळक ठिकाणी वादळी वाऱ्यासह हलक्या स्वरूपाच्या पावसाची शक्यता आहे. लातूर जिल्ह्यात पुढील २४ तासात कमाल तापमानात फारशी तफावत जाणवत नाही व त्यानंतर हळूहळू २ ते ३ अं.से. ने वाढ होण्याची शक्यता आहे. किमान तापमानात हळूहळू २ ते ३ अं.से. ने वाढ होण्याची शक्यता आहे.

सामान्य सल्ला :

विस्तारीत अंदाजानुसार (ईआरएफएस) मराठवाड्यात दिनांक २१ ते २७ मार्च २०२५ दरम्यान पाऊस सरासरीएवढा ते सरासरीपेक्षा जास्त, कमाल तापमान सरासरीएवढे ते सरासरीपेक्षा किंचित कमी व किमान तापमान सरासरीएवढे ते सरासरीपेक्षा कमी व दिनांक २८ मार्च ते ०३ एप्रिल २०२५ दरम्यान पाऊस सरासरीपेक्षा कमी, कमाल तापमान सरासरीएवढे ते सरासरीपेक्षा किंचित कमी व किमान तापमान सरासरीएवढे ते सरासरीपेक्षा कमी राहण्याची शक्यता आहे.

सॅक, इसरो अहमदाबाद यांच्या उपग्रहाच्या बाष्पोत्सर्जनाच्या जिल्हानिहाय व तालुकानिहाय छायाचित्रानुसार मराठवाड्यात बाष्पोत्सर्जनाचा वेगवाढलेला आहे.

संदेश : पुढील दोन दिवस तूरळक ठिकाणी वादळी वाऱ्यासह हलक्या स्वरूपाच्या पावसाची शक्यता लक्षात घेता, काढणी व मळणी केलेल्या मालाची सुरक्षित ठिकाणी साठवणूक करावी. कापूस पिकाच्या पन्हाट्या काढून त्याची योग्य विल्हेवाट लावावी जेणेकरून गुलाबी बोंड अळीच्या जीवनक्रमात घट पडेल.

पिकांचे नाव	अवस्था	कृषी हवामान सल्ला
ऊस	वाढीची	ऊस पिकास आवश्यकतेनुसार पाणी द्यावे. ऊस पिकात खूरपणी करून तण नियंत्रण करावे. ऊस पिकावर खोंड किडीचा प्रादुर्भाव दिसून आल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी क्लोरपायरीफॉस २० % २५ मिली किंवा क्लोरट्रानोलोप्रॉल १८.५ % ४ मिली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. ऊस पिकावर पांढऱ्या माशीचा प्रादुर्भाव दिसून येत आहे, याच्या व्यवस्थापनासाठी डायमिथोएट ३० % ३६ मिली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी.
हळद	काढणी	हळद पिकाची पाने पिवळी पडून जमिनीवर लोळतात तेव्हा हळदीची काढणी करावी. कंद काढणीपूर्वी संपूर्ण पाने जमिनीलगत कापून घ्यावी. पुढील दोन दिवस तूरळक ठिकाणी हलक्या पावसाचा अंदाज लक्षात घेता, काढणीस तयार असलेल्या हळद पिकाची काढणी करून सुरक्षित ठिकाणी साठवणूक करावी
करडई	काढणी	पुढील दोन दिवस तूरळक ठिकाणी हलक्या पावसाचा अंदाज लक्षात घेता, काढणीस तयार असलेल्या करडई पिकाची काढणी व मळणी करून सुरक्षित ठिकाणी साठवणूक करावी.
उन्हाळी तीळ	वाढीची	उन्हाळी तीळ पिकास मध्यम जमिनीत ८ ते १० दिवसांनी व भारी जमिनीत १२ ते १५ दिवसांच्या अंतराने सिंचन करावे. सिंचन हे शक्यतो तुषार सिंचन पध्दतीने करावे.
संत्रा/मोसंबी	फळवाढीची/काढणी	पुढील दोन दिवस तूरळक ठिकाणी हलक्या पावसाचा अंदाज लक्षात घेता, काढणीस तयार असलेल्या मूग बहार संत्रा/मोसंबी फळांची काढणी करून सुरक्षित ठिकाणी साठवणूक करावी. संत्रा/मोसंबी बागेस आवश्यकतेनुसार सकाळी किंवा संध्याकाळी पाणी द्यावे. जमिनीतील ओलावा टिकून राहण्यासाठी व जमिनीचे तापमान संतुलित राहण्यासाठी फळझाडाच्या आळयात आच्छादन करावे. नविन लागवड केलेल्या संत्रा/मोसंबी रोपांचे उन्हापासून संरक्षण करण्यासाठी रोपांना सावली करावी.
डाळींब	वाढीची	डाळींब बागेत आवश्यकतेनुसार सकाळी किंवा संध्याकाळी पाणी द्यावे. जमिनीतील ओलावा टिकून राहण्यासाठी व जमिनीचे तापमान संतुलित राहण्यासाठी डाळींब फळझाडाच्या आळयात आच्छादन करावे. नविन लागवड केलेल्या डाळींब रोपांचे उन्हापासून संरक्षण करण्यासाठी रोपांना सावली करावी.
चिजू	वाढीची	काढणी न केलेल्या व काढणीस तयार असलेल्या चिजू फळांची काढणी करावी. चिजू बागेस आवश्यकतेनुसार पाणी द्यावे. जमिनीतील ओलावा टिकून राहण्यासाठी व जमिनीचे तापमान संतुलित राहण्यासाठी चिजू फळझाडाच्या आळयात आच्छादन करावे. नविन लागवड केलेल्या चिजू रोपांचे उन्हापासून संरक्षण करण्यासाठी रोपांना सावली करावी.
भाजीपाला	वाढीची / काढणी	पुढील दोन दिवस तूरळक ठिकाणी हलक्या पावसाचा अंदाज लक्षात घेता, काढणीस तयार असलेल्या भाजीपाला पिकांची काढणी करून सुरक्षित ठिकाणी साठवणूक करावी. उन्हाळी हंगामासाठी लागवड केलेल्या भाजीपाला पिकात अंतरमशागतीची कामे करून तण नियंत्रण करावे. उन्हाळी भाजीपाला पिकात आवश्यकतेनुसार पाणी व्यवस्थापन करावे. सध्याच्या उष्ण वातावरणामुळे मिरची पिकावरील फुल किडीच्या व्यवस्थापनासाठी अॅसिटामेप्रिड २० % एसपी २ ग्रॅम किंवा सायअॅट्रानिलीप्रॉल १०.२६ ओडी १२ मिली किंवा इमामेक्टीन बेन्झोएट ५ % एसजी ४ ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी.
फुलशेती	वाढीची / काढणी	फुल पिकात खूरपणी करून फुल पिक तण विरहीत ठेवावेत व आवश्यकतेनुसार पाटाने पाणी द्यावे. पुढील दोन दिवस तूरळक ठिकाणी हलक्या पावसाचा अंदाज लक्षात घेता, काढणीस तयार असलेल्या फुलांची काढणी करून सुरक्षित ठिकाणी साठवणूक करावी.
तुती रेशीम उद्योग	---	किटक संगोपनगृहात तापमान २२ सें.ग्रे. ते २८ सें.ग्रे. ठेवणे आवश्यक असून मार्च, एप्रिल व मे महिन्यात बाहेरील तापमान ४०-४२ असेल १५ सें.ग्रे. ने कमी करावे लागते त्यासाठी कच्च्या शेडनेट गृहात कमालीची कसरत आणि कौशल्याचा वापर करून म्हणजे वर सिमेंट पत्रे हवेत लोखंडी पत्रे बदलणे गरजेचे आहे. हळूहळू कच्च्या शेडनेटचे पक्के आरसीसी बांधकाम करून संगोपनगृह करणे, खाली पक्का कोबा किंवा फरशी करणे त्यास चोही बाजूने ०.५ फुट खोल नाली करणे. लोखंडी पत्रे असतील तर वरच्या बाजूस कोलगाई पॅट करणे म्हणजे तापमान ५ सें.ग्रे. ने कमी होईल. पत्र्याच्यावर स्प्रिंकलर सेट बसवणे ईत्यादी केले तर मार्च-एप्रिल महिन्यात संगोपन करणे शक्य होते. तरच रेशीम कीटक व्यवस्थीत पाने खातील व निरोगी रित्या कोष करतील.
पशुधन व्यवस्थापन	---	जनावरांना सावलीत बांधावे आणि पिण्यासाठी थंड व स्वच्छ पाण्याचा पुरवठा करावा. पशुधनाकडून सकाळी ११ ते दुपारी ४ या दरम्यान काम करून घेऊ नये. उष्णतेपासून पशुधनाचे संरक्षण करण्यासाठी गोठ्याच्या छतावर गवताचे आच्छादन करावे. पशुधनाचे शेड पत्र्याचे किंवा सिमेंटचे असल्यास त्याला पांढरा रंग द्यावा. पशुधनास मुबलक प्रमाणा हिरवा चारा, प्रथिनयुक्त, खनिजमिश्रण आणि मिठयुक्त खाद्य द्यावे. तितर उष्णतेच्या काळात पशुधनाच्या अंगावर पाणी शिंपडावे किंवा त्यांना पाणवठ्यावर न्यावे. पशुधनास सकाळी किंवा सायंकाळी चरावयास सोडावे.

सदर कृषी हवामान सल्ला पत्रिका वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी येथील ग्रामीण कृषी मौसम सेवा योजनेतील तज्ञ समितीच्या शिफारशीवरून तयार करून प्रसारित करण्यात आली.

मुख्य प्रकल्प समन्वयक
ग्रामीण कृषी मौसम सेवा
वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी

ग्रामीण कृषि मौसम सेवा
अखिल भारतीय समन्वयित कृषि हवामानशास्त्र संशोधन प्रकल्प
वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी - ४३१ ४०२
ईमेल - amfuparbhani@gmail.com

नांदेड जिल्हा कृषि हवामान सल्ला पत्रक क्रमांक - १०२/२०२४ - २०२५

शुक्रवार, दिनांक - २१.०३.२०२५

मार्गील आठवड्यातील हवामानस्थिती (दिनांक १५ ते २१ मार्च २०२५)							हवामान घटक	हवामान अंदाज (दिनांक २२ ते २६ मार्च २०२५ साठी हवामान अंदाज)				
१५/०३	१६/०३	१७/०३	१८/०३	१९/०३	२०/०३	२१/०३	दिनांक	२२/०३	२३/०३	२४/०३	२५/०३	२६/०३
							पाऊस (मिमी)	१०.०	६.०	०.०	०.०	०.०
							कमाल तापमान (अं.से)	३७.०	३८.०	३७.०	३८.०	३९.०
							किमान तापमान (अं.से)	२४.०	२३.०	२२.०	२३.०	२४.०
							स. ढग स्थिती (आकाश)	अंशतः ढगाळ	अंशतः ढगाळ	स्वच्छ	स्वच्छ	स्वच्छ
							सकाळची सापेक्ष आर्द्रता (%)	४७	५६	५२	४८	३५
							दुपारची सापेक्ष आर्द्रता (%)	२५	२२	२३	२१	१७
							वाऱ्याचा वेग (किमी/तास)	१	३	७	७	५
							स. वाऱ्याची दिशा	नैऋत्य	पूर्व	दक्षिण-आग्नेय	दक्षिण	नैऋत्य
							दु.					

हवामान सारांश / चेतावनी :

प्रादेशिक हवामान केंद्र, मुंबई येथून प्राप्त झालेल्या अंदाजानुसार दिनांक २१ मार्च रोजी नांदेड जिल्ह्यात तूरळक ठिकाणी वादळी वाऱ्यासह हलक्या स्वरूपाच्या पावसाची शक्यता आहे. नांदेड जिल्ह्यात पुढील २४ तासात कमाल तापमानात फारशी तफावत जाणवत नाही व त्यानंतर हळूहळू २ ते ३ अं.से. ने वाढ होण्याची शक्यता आहे. किमान तापमानात हळूहळू २ ते ३ अं.से. ने वाढ होण्याची शक्यता आहे.

सामान्य सल्ला :

विस्तारीत अंदाजानुसार (ईआरएफएस) मराठवाड्यात दिनांक २१ ते २७ मार्च २०२५ दरम्यान पाऊस सरासरीएवढा ते सरासरीपेक्षा जास्त, कमाल तापमान सरासरीएवढे ते सरासरीपेक्षा किंचित कमी व किमान तापमान सरासरीएवढे ते सरासरीपेक्षा कमी व दिनांक २८ मार्च ते ०३ एप्रिल २०२५ दरम्यान पाऊस सरासरीपेक्षा कमी, कमाल तापमान सरासरीएवढे ते सरासरीपेक्षा किंचित कमी व किमान तापमान सरासरीएवढे ते सरासरीपेक्षा कमी राहण्याची शक्यता आहे.

सॅक, इसरो अहमदाबाद यांच्या उपग्रहाच्या बाष्पोत्सर्जनाच्या जिल्हानिहाय व तालुकानिहाय छायाचित्रानुसार मराठवाड्यात बाष्पोत्सर्जनाचा वेगवाढलेला आहे.

संदेश : पुढील दोन दिवस तूरळक ठिकाणी वादळी वाऱ्यासह हलक्या स्वरूपाच्या पावसाची शक्यता लक्षात घेता, काढणी व मळणी केलेल्या मालाची सुरक्षित ठिकाणी साठवणूक करावी. कापूस पिकाच्या पन्हाट्या काढून त्याची योग्य विल्हेवाट लावावी जेणेकरून गुलाबी बोंड अळीच्या जीवनक्रमात घट पडेल.

पिकांचे नाव	अवस्था	कृषी हवामान सल्ला
ऊस	वाढीची	ऊस पिकास आवश्यकतेनुसार पाणी द्यावे. ऊस पिकात खूरपणी करून तण नियंत्रण करावे. ऊस पिकावर खोंड किडीचा प्रादुर्भाव दिसून आल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी क्लोरपायरीफॉस २० % २५ मिली किंवा क्लोरट्रानोलोप्रॉल १८.५ % ४ मिली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. ऊस पिकावर पांढऱ्या माशीचा प्रादुर्भाव दिसून येत आहे, याच्या व्यवस्थापनासाठी डायमिथोएट ३० % ३६ मिली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी.
हळद	काढणी	हळद पिकाची पाने पिवळी पडून जमिनीवर लोळतात तेव्हा हळदीची काढणी करावी. कंद काढणीपूर्वी संपूर्ण पाने जमिनीलगत कापून घ्यावी. पुढील दोन दिवस तूरळक ठिकाणी हलक्या पावसाचा अंदाज लक्षात घेता, काढणीस तयार असलेल्या हळद पिकाची काढणी करून सुरक्षित ठिकाणी साठवणूक करावी
करडई	काढणी	पुढील दोन दिवस तूरळक ठिकाणी हलक्या पावसाचा अंदाज लक्षात घेता, काढणीस तयार असलेल्या करडई पिकाची काढणी व मळणी करून सुरक्षित ठिकाणी साठवणूक करावी.
उन्हाळी तीळ	वाढीची	उन्हाळी तीळ पिकास मध्यम जमिनीत ८ ते १० दिवसांनी व भारी जमिनीत १२ ते १५ दिवसांच्या अंतराने सिंचन करावे. सिंचन हे शक्यतो तुषार सिंचन पध्दतीने करावे.
संत्रा/मोसंबी	फळवाढीची/काढणी	पुढील दोन दिवस तूरळक ठिकाणी हलक्या पावसाचा अंदाज लक्षात घेता, काढणीस तयार असलेल्या मूग बहार संत्रा/मोसंबी फळांची काढणी करून सुरक्षित ठिकाणी साठवणूक करावी. संत्रा/मोसंबी बागेस आवश्यकतेनुसार सकाळी किंवा संध्याकाळी पाणी द्यावे. जमिनीतील ओलावा टिकून राहण्यासाठी व जमिनीचे तापमान संतुलित राहण्यासाठी फळझाडाच्या आळयात आच्छादन करावे. नविन लागवड केलेल्या संत्रा/मोसंबी रोपांचे उन्हापासून संरक्षण करण्यासाठी रोपांना सावली करावी.
डाळींब	वाढीची	डाळींब बागेत आवश्यकतेनुसार सकाळी किंवा संध्याकाळी पाणी द्यावे. जमिनीतील ओलावा टिकून राहण्यासाठी व जमिनीचे तापमान संतुलित राहण्यासाठी डाळींब फळझाडाच्या आळयात आच्छादन करावे. नविन लागवड केलेल्या डाळींब रोपांचे उन्हापासून संरक्षण करण्यासाठी रोपांना सावली करावी.
चिक्कू	वाढीची	काढणी न केलेल्या व काढणीस तयार असलेल्या चिक्कू फळांची काढणी करावी. चिक्कू बागेस आवश्यकतेनुसार पाणी द्यावे. जमिनीतील ओलावा टिकून राहण्यासाठी व जमिनीचे तापमान संतुलित राहण्यासाठी चिक्कू फळझाडाच्या आळयात आच्छादन करावे. नविन लागवड केलेल्या चिक्कू रोपांचे उन्हापासून संरक्षण करण्यासाठी रोपांना सावली करावी.
भाजीपाला	वाढीची / काढणी	पुढील दोन दिवस तूरळक ठिकाणी हलक्या पावसाचा अंदाज लक्षात घेता, काढणीस तयार असलेल्या भाजीपाला पिकांची काढणी करून सुरक्षित ठिकाणी साठवणूक करावी. उन्हाळी हंगामासाठी लागवड केलेल्या भाजीपाला पिकात अंतरमशागतीची कामे करून तण नियंत्रण करावे. उन्हाळी भाजीपाला पिकात आवश्यकतेनुसार पाणी व्यवस्थापन करावे. सध्याच्या उष्ण वातावरणामुळे मिरची पिकावरील फुल किडीच्या व्यवस्थापनासाठी अॅसिटामेप्रिड २० % एसपी २ ग्रॅम किंवा सायअॅट्रानिलीप्रॉल १०.२६ ओडी १२ मिली किंवा इमामेक्टीन बेन्झोएट ५ % एसजी ४ ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी.
फुलशेती	वाढीची / काढणी	फुल पिकात खूरपणी करून फुल पिक तण विरहीत ठेवावेत व आवश्यकतेनुसार पाटाने पाणी द्यावे. पुढील दोन दिवस तूरळक ठिकाणी हलक्या पावसाचा अंदाज लक्षात घेता, काढणीस तयार असलेल्या फुलांची काढणी करून सुरक्षित ठिकाणी साठवणूक करावी.
तुती रेशीम उद्योग	---	किटक संगोपनगृहात तापमान २२ सें.ग्रे. ते २८ सें.ग्रे. ठेवणे आवश्यक असून मार्च, एप्रिल व मे महिन्यात बाहेरील तापमान ४०-४२ असेल १५ सें.ग्रे. ने कमी करावे लागते त्यासाठी कच्च्या शेडनेट गृहात कमालीची कसरत आणि कौशल्याचा वापर करून म्हणजे वर सिमेंट पत्रे हवेत लोखंडी पत्रे बदलणे गरजेचे आहे. हळूहळू कच्च्या शेडनेटचे पक्के आरसीसी बांधकाम करून संगोपनगृह करणे, खाली पक्का कोबा किंवा फरशी करणे त्यास चोही बाजूने ०.५ फुट खोल नाली करणे. लोखंडी पत्रे असतील तर वरच्या बाजूस कोलगाई पॅट करणे म्हणजे तापमान ५ सें.ग्रे. ने कमी होईल. पत्र्याच्यावर स्प्रिंकलर सेट बसवणे ईत्यादी केले तर मार्च-एप्रिल महिन्यात संगोपन करणे शक्य होते. तरच रेशीम कीटक व्यवस्थीत पाने खातील व निरोगी रित्या कोष करतील.
पशुधन व्यवस्थापन	---	जनावरांना सावलीत बांधावे आणि पिण्यासाठी थंड व स्वच्छ पाण्याचा पुरवठा करावा. पशुधनाकडून सकाळी ११ ते दुपारी ४ या दरम्यान काम करून घेऊ नये. उष्णतेपासून पशुधनाचे संरक्षण करण्यासाठी गोठ्याच्या छतावर गवताचे आच्छादन करावे. पशुधनाचे शेड पत्र्याचे किंवा सिमेंटचे असल्यास त्याला पांढरा रंग द्यावा. पशुधनास मुबलक प्रमाणा हिरवा चारा, प्रथिनयुक्त, खनिजमिश्रण आणि मिठयुक्त खाद्य द्यावे. तितर उष्णतेच्या काळात पशुधनाच्या अंगावर पाणी शिंपडावे किंवा त्यांना पाणवठ्यावर न्यावे. पशुधनास सकाळी किंवा सायंकाळी चरावयास सोडावे.

सदर कृषी हवामान सल्ला पत्रिका वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी येथील ग्रामीण कृषी मौसम सेवा योजनेतील तज्ञ समितीच्या शिफारशीवरून तयार करून प्रसारित करण्यात आली.

मुख्य प्रकल्प समन्वयक
 ग्रामीण कृषी मौसम सेवा
 वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी

ग्रामीण कृषि मौसम सेवा
अखिल भारतीय समन्वयित कृषि हवामानशास्त्र संशोधन प्रकल्प
वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी - ४३१ ४०२
ईमेल - amfuparbhani@gmail.com

परभणी जिल्हा कृषि हवामान सल्ला पत्रक क्रमांक - १०२/२०२४ - २०२५ शुक्रवार, दिनांक - २१.०३.२०२५

मागील आठवड्यातील हवामानस्थिती (दिनांक १५ ते २१ मार्च २०२५)							हवामान घटक		हवामान अंदाज (दिनांक २२ ते २६ मार्च २०२५ साठी हवामान अंदाज)				
१५/०३	१६/०३	१७/०३	१८/०३	१९/०३	२०/०३	२१/०३	दिनांक	२२/०३	२३/०३	२४/०३	२५/०३	२६/०३	
०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	पाऊस (मिमी)	४.०	०.०	०.०	०.०	०.०	
३८.०	३८.५	३८.२	३८.४	३९.५	३७.८		कमाल तापमान (अं.से)	३८.०	३८.०	३८.०	३९.०	३९.०	
१९.८	२०.१	१८.४	१७.५	१९.७	२१.२	२०.३	किमान तापमान (अं.से)	२३.०	२२.०	२२.०	२३.०	२४.०	
स्वच्छ	स्वच्छ	स्वच्छ	ढगाळ	ढगाळ	ढगाळ	स्वच्छ	स.	ढग स्थिती (आकाश)	अंशतः ढगाळ	स्वच्छ	स्वच्छ	स्वच्छ	
स्वच्छ	अंशतः ढगाळ	स्वच्छ	स्वच्छ	स्वच्छ	अंशतः ढगाळ	दु.							
५०	४५	५०	५५	५५	५२	६४	सकाळची सापेक्ष आर्द्रता (%)	३५	४३	४२	३९	३४	
१५	१४	१३	१४	१३	१७		दुपारची सापेक्ष आर्द्रता (%)	२१	१९	१९	१८	१६	
२.५	२.१	२.५	२.९	२.२	३.३	३.०	वाऱ्याचा वेग (किमी /तास)	७	४	२	३	२	
शांत	पश्चिम- वायव्य	शांत	शांत	पश्चिम- वायव्य	पश्चिम- वायव्य	पूर्व	स.	वाऱ्याची दिशा	वायव्य	उत्तर	आग्नेय	दक्षिण- आग्नेय	
पश्चिम- नैऋत्य	पूर्व- आग्नेय	पश्चिम- वायव्य	पूर्व- आग्नेय	पूर्व- आग्नेय	पश्चिम- वायव्य	दु.							
पाऊस (मिमी) मागील आठवड्यातील							पाऊस (मिमी) ०१/०१/२०२५ पासून आजपर्यंत		पाऊस (मिमी) ०१/०६/२०२४ पासून आजपर्यंत				
०.०							०.०		११३.७				

हवामान सारांश / चेतावनी :

प्रादेशिक हवामान केंद्र , मुंबई येथून प्राप्त झालेल्या अंदाजानुसार पुढील दोन दिवसात मराठवाड्याच्या दक्षिण भागातील जिल्ह्यात तूरळक ठिकाणी हलक्या स्वरूपाच्या पावसाची शक्यता आहे. परभणी जिल्ह्यात पुढील २४ तासात कमाल तापमानात फारशी तफावत जाणवत नाही व त्यानंतर हळूहळू २ ते ३ अं.से. ने वाढ होण्याची शक्यता आहे. किमान तापमानात हळूहळू २ ते ३ अं.से. ने वाढ होण्याची शक्यता आहे.

सामान्य सल्ला :

विस्तारीत अंदाजानुसार (ईआरएफएस) मराठवाड्यात दिनांक २१ ते २७ मार्च २०२५ दरम्यान पाऊस सरासरीएवढा ते सरासरीपेक्षा जास्त, कमाल तापमान सरासरीएवढे ते सरासरीपेक्षा किंचित कमी व किमान तापमान सरासरीएवढे ते सरासरीपेक्षा कमी व दिनांक २८ मार्च ते ०३ एप्रिल २०२५ दरम्यान पाऊस सरासरीपेक्षा कमी, कमाल तापमान सरासरीएवढे ते सरासरीपेक्षा किंचित कमी व किमान तापमान सरासरीएवढे ते सरासरीपेक्षा कमी राहण्याची शक्यता आहे.

संक, इसरो अहमदाबाद यांच्या उपग्रहाच्या बायोत्सर्जनाच्या जिल्हानिहाय व तालुकानिहाय छायाचित्रानुसार मराठवाड्यात बायोत्सर्जनाचा वेग वाढलेला आहे.

संदेश : पुढील दोन दिवस तूरळक ठिकाणी वादळी वाऱ्यासह हलक्या स्वरूपाच्या पावसाची शक्यता लक्षात घेता, काढणी व मळणी केलेल्या मालाची सुरक्षित ठिकाणी साठवणूक करावी. कापूस पिकाच्या पन्हाट्या काढून त्याची योग्य विल्हेवाट लावावी जेणेकरून गुलाबी बोंड अळीच्या जीवनक्रमात घट पडेल.

पिकांचे नाव	अवस्था	कृषी हवामान सल्ला
ऊस	वाढीची	ऊस पिकास आवश्यकतेनुसार पाणी द्यावे. ऊस पिकात खूपणी करून तण नियंत्रण करावे. ऊस पिकावर खोंड किडीचा प्रादुर्भाव दिसून आल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी क्लोरपायरीफॉस २० % २५ मिली किंवा क्लोरट्रानोलिप्रोल १८.५ % ४ मिली प्रति १० लीटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. ऊस पिकावर पांढऱ्या माशीचा प्रादुर्भाव दिसून येत आहे, याच्या व्यवस्थापनासाठी डायमिथोएट ३० % ३६ मिली प्रति १० लीटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी.
हळद	काढणी	हळद पिकाची पाने पिवळी पडून जमिनीवर लोळतात तेव्हा हळदीची काढणी करावी. कंद काढणीपूर्वी संपूर्ण पाने जमिनीलगत कापून घ्यावी. पुढील दोन दिवस तूरळक ठिकाणी हलक्या पावसाचा अंदाज लक्षात घेता, काढणीस तयार असलेल्या हळद पिकाची काढणी करून सुरक्षित ठिकाणी साठवणूक करावी
करडई	काढणी	पुढील दोन दिवस तूरळक ठिकाणी हलक्या पावसाचा अंदाज लक्षात घेता, काढणीस तयार असलेल्या करडई पिकाची काढणी व मळणी करून सुरक्षित ठिकाणी साठवणूक करावी.
उन्हाळी तीळ	वाढीची	उन्हाळी तीळ पिकास मध्यम जमिनीत ८ ते १० दिवसांनी व भारी जमिनीत १२ ते १५ दिवसांच्या अंतराने सिंचन करावे. सिंचन हे शक्यतो तूषार सिंचन पध्दतीने करावे.
संत्रा/मोसंबी	फळवाढीची/ काढणी	पुढील दोन दिवस तूरळक ठिकाणी हलक्या पावसाचा अंदाज लक्षात घेता, काढणीस तयार असलेल्या मूग बहार संत्रा/मोसंबी फळांची काढणी करून सुरक्षित ठिकाणी साठवणूक करावी. संत्रा/मोसंबी बागेस आवश्यकतेनुसार सकाळी किंवा संध्याकाळी पाणी द्यावे. जमिनीतील ओलावा टिकून राहण्यासाठी व जमिनीचे तापमान संतुलित राहण्यासाठी फळझाडाच्या आळ्यात आच्छादन करावे. नविन लागवड केलेल्या संत्रा/मोसंबी रोपांचे उन्हापासून संरक्षण करण्यासाठी रोपांना सावली करावी.
डाळींब	वाढीची	डाळींब बागेत आवश्यकतेनुसार सकाळी किंवा संध्याकाळी पाणी द्यावे. जमिनीतील ओलावा टिकून राहण्यासाठी व जमिनीचे तापमान संतुलित राहण्यासाठी डाळींब फळझाडाच्या आळ्यात आच्छादन करावे. नविन लागवड केलेल्या डाळींब रोपांचे उन्हापासून संरक्षण करण्यासाठी रोपांना सावली करावी.
चिकू	वाढीची	काढणी न केलेल्या व काढणीस तयार असलेल्या चिकू फळांची काढणी करावी. चिकू बागेस आवश्यकतेनुसार पाणी द्यावे. जमिनीतील ओलावा टिकून राहण्यासाठी व जमिनीचे तापमान संतुलित राहण्यासाठी चिकू फळझाडाच्या आळ्यात आच्छादन करावे. नविन लागवड केलेल्या चिकू रोपांचे उन्हापासून संरक्षण करण्यासाठी रोपांना सावली करावी.
भाजीपाला	वाढीची / काढणी	पुढील दोन दिवस तूरळक ठिकाणी हलक्या पावसाचा अंदाज लक्षात घेता, काढणीस तयार असलेल्या भाजीपाला पिकांची काढणी करून सुरक्षित ठिकाणी साठवणूक करावी. उन्हाळी हंगामासाठी लागवड केलेल्या भाजीपाला पिकात अंतरमशागतीची कामे करून तण नियंत्रण करावे. उन्हाळी भाजीपाला पिकात आवश्यकतेनुसार पाणी व्यवस्थापन करावे. सध्याच्या उष्ण वातावरणामुळे मिरची पिकावरील फुल किडीच्या व्यवस्थापनासाठी अॅसिटामेप्रिड २० % एसपी २ ग्रॅम किंवा सायअॅट्रानिलीप्रोल १०.२६ ओडी १२ मिली किंवा इमामेक्टिन बेन्झोएट ५ % एसजी ४ ग्रॅम प्रति १० लीटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी.
फुलशेती	वाढीची / काढणी	फुल पिकात खूपणी करून फुल पिक तण विरहीत ठेवावेत व आवश्यकतेनुसार पाटाने पाणी द्यावे. पुढील दोन दिवस तूरळक ठिकाणी हलक्या पावसाचा अंदाज लक्षात घेता, काढणीस तयार असलेल्या फुलांची काढणी करून सुरक्षित ठिकाणी साठवणूक करावी.
तुती रेशीम उद्योग	---	किटक संगोपनगृहात तापमान २२ सें.ग्रे. ते २८ सें.ग्रे. ठेवणे आवश्यक असून मार्च, एप्रिल व मे महिन्यात बाहेरील तापमान ४०-४२ असेल १५ सें.ग्रे. ने कमी करावे लागते त्यासाठी कच्च्या शेडनेट गृहात कमालीची कसरत आणि कौशल्याचा वापर करून म्हणजे वर सिमेंट पत्रे हवेत लोखंडी पत्रे बदलणे गरजेचे आहे. हळूहळू कच्च्या शेडनेटचे पक्के आरसीसी बांधकाम करून संगोपनगृह करणे, खाली पक्का कोबा किंवा फरशी करणे त्यास चोही बाजूने ०.५ फुट खोल नाली करणे. लोखंडी पत्रे असतील तर वरच्या बाजूस कोलगाई पेंट करणे म्हणजे तापमान ५ सें.ग्रे. ने कमी होईल. पत्र्याच्यावर सिंक्लर सेट बसवणे इत्यादी केले तर मार्च-एप्रिल महिन्यात संगोपन करणे शक्य होते. तरच रेशीम कीटक व्यवस्थीत पाने खातील व निरोगी रित्या कोष करतील.
पशुधन व्यवस्थापन	---	जनावरांना सावलीत बांधावे आणि पिण्यासाठी थंड व स्वच्छ पाण्याचा पुरवठा करावा. पशुधनाकडून सकाळी ११ ते दुपारी ४ या दरम्यान काम करून घेऊ नये. उष्णतेपासून पशुधनाचे संरक्षण करण्यासाठी गोठ्याच्या छतावर गवताचे आच्छादन करावे. पशुधनाचे शेड पत्र्याचे किंवा सिमेंटचे असल्यास त्याला पांढरा रंग द्यावा. पशुधनास मुबलक प्रमाणा हिरवा चारा, प्रथिनेयुक्त, खनिजमिश्रण आणि मिठयुक्त खाद्य द्यावे. तित्त उष्णतेच्या काळात पशुधनाच्या अंगावर पाणी शिंपडावे किंवा त्यांना पाणवठ्यावर न्यावे. पशुधनास सकाळी किंवा सायंकाळी चरावयास सोडावे.

सदर कृषी हवामान सल्ला पत्रिका वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषी विद्यापीठ, परभणी येथील ग्रामीण कृषी मौसम सेवा योजनेतील तज्ञ समितीच्या शिफारशांवरून तयार करून प्रसारित करण्यात आली.

मुख्य प्रकल्प समन्वयक
ग्रामीण कृषी मौसम सेवा
वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषी विद्यापीठ, परभणी